

Hyggesfritt och naturnära brukande för mer variationsrika skogar

Flora- och faunavård 2024
Helena Dehlin, Skogsstyrelsen

Varför mer variationsrik skog – vad är målen?

Möta framtida
marknader för
produkter och
tjänster

Utökad
verktyglåda för
skogsskötsel

Mångbruk

Resiliens

Ekosystemtjänster

Biologisk mångfald

Kolinbindning

Klimatanpassning

Riskspridning

Ekonomi

Upplevelsevärden

Producera
kvalitetsvirke

Förbättra
förutsättningar för
rennäringen

Människors hälsa

Politiska mål

Rödlistade
skogslevande
arter

Skogsskador

Pågående
klimatförändringar

Brist på variation –
3 % hyggesfritt idag

Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket ska tillsammans och i dialog med berörda intressenter

- Utveckla förutsättningarna för, och analysera och beskriva eventuella hinder för hyggesfritt skogsbruk
- Föreslå en definition av naturnära skogsbruk som tar hänsyn till de jämställda målen om produktion och miljö & beakta EU-kommissionens vägledning för naturnära skogsbruk
- Ta tillvara på kunskap från SLU
- *Rapporterades i december 2023*

Foto: Bo Persson

Processen

- Bred dialog med skogssektorn
- Konsultation med samer
- Möten och workshops med forskare, experter och praktiker
- Fältbesök
- Konferens om *closer-to-nature forest management* i Slovenien
- Intern dialog och förankring

SKOGSSTYRELSEN

Förslag hyggesfritt

Förslag 1 Staten agerar föregångare inom hyggesfritt skogsbruk

Förslag 2 Ta fram utbildning och erbjud en kompetensutvecklingscheck till entreprenörer

Förslag 3 Satsning på tillämpad forskning inom skogsskötsel, skogsteknik och skoglig planering

Förslag 4 Utred hur ekonomiska incitament och affärsmodeller kan utveckla hyggesfritt skogsbruk

Förslag 5 Utveckla riktad rådgivning och utforma bättre kunskapsunderlag för kontinuitetsskogar

Förslag på definition av Naturnära skogsbruk

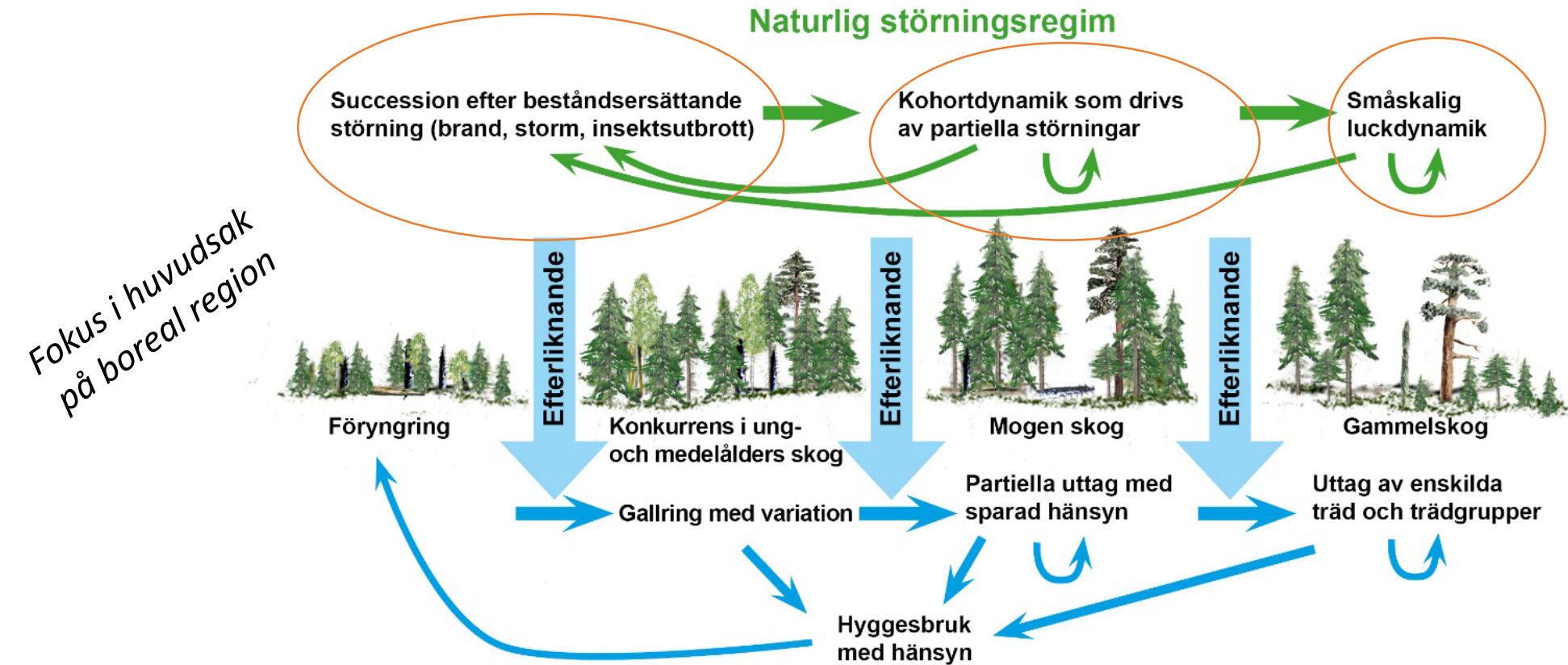
”Ett naturnära skogsbruk efterliknar naturliga störningsprocesser, skapar variationsrika skogar och stärker miljövärden i skogslandskapet. Brukandet sker utifrån ett landskapsperspektiv och inkluderar anpassat trakthyggesbruk, hyggesfritt skogsbruk och vissa historiska brukningsformer”

Utgångspunkter

Definitionen ska

- bygga på frivillighet och flexibilitet
- vara tillämpbar för små och stora skogsägare
- möta kraven i en kommande EU-certifiering
- bygga på aktuell forskning och kunskap
- stärka förutsättningarna för biologisk mångfald och klimatanpassning i skogen
- väga in jämställda målen mellan produktion & miljö

Figur baserad på arbete av Timo Kuuluvainen m.fl.

Tio nyckelåtgärder

Det svenska förslaget till definition av naturnära skogsbruk konkretiserar tio nyckelåtgärder:

1. Främja naturlig föryngring

↑ Naturlig föryngring, Trädslagsblandning, Lövskog/lövträd.

↓ Markberedning

2. Säkerställa skonsam avverkning

↑ Hyggesfritt skogsbruk, Anpassat trakt-hyggesbruk, Miljöhänsyn, Biologiskt kulturarv.

↓ Hyggesstorlek.

3. Minimera andra skötselåtgärder

↓ Dikesrensning, Grotuttag, Askåterföring.

✗ Dikning, Stubbskörd, Kvävegödsling.

4. Bevara och restaurera mark- och vattenekosystem

↑ Kantzoner mot vatten, Lämnade träd.

↓ Markskador.

5. Bevara och skapa död ved

↑ Död och döende ved.

6. Naturvårdsavsättningar

! Är viktiga komplement till naturnära skogsbruk, men ingår inte i definitionen.

7. Artbevarande

↑ Artbevarande, Kännedom om arter.

8. Ansvarsfull klövviltsförvaltning

↑ Rase-arter (rönn, asp, sälg och ek), Lövträd.

9. Landskapsplanering

↑ Konnektivitet, Olikåldrighet, Anpassad skogsbruksplan.

↓ Fragmentering.

10. Anpassningar till renskötseln

↑ Lavrika skogar, Konnektivitet lavrika skogar, Anpassningar av skogsskötsel.

↓ Contorta.

Illustration: Ann Giss

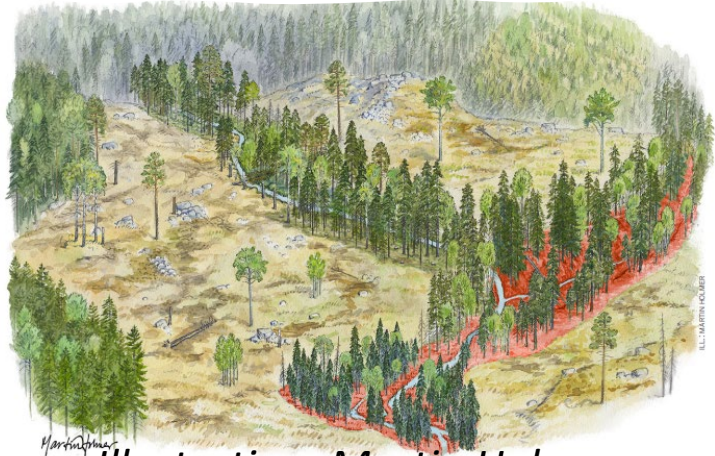

Illustration: Martin Holmer

Foto: Helena Dehlin

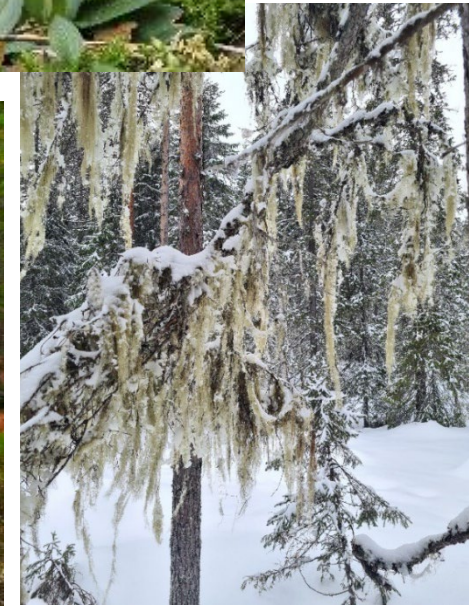
Ett “anpassat trakthyggesbruk”

- ↓ **Hyggesstorlek:** 2 ha i Götaland och 4 ha i övriga Sverige.
- ↑ **Miljöhänsyn:** minst 20 % av arealen
- ↑ **Död ved:** 20-50 kubikmeter/ha i landskapet och 5-10 m kubikmeter /ha i beståndet. Död ved skapas vid skogsbruksåtgärder
- ↑ **Kantzön mot vatten:** genomsnittlig kantzön om minst **15 meter**. Högst 15 procent av vattendraget får sakna kantzön.

Foto: Håkan Lindh

- Skogsskötsel och hänsyn anpassas till naturvårdsarters behov
 - Skogar med rödlistade mykorrhizasvampar brukas hyggesfritt
- Kontinuitetsskogar med höga naturvärden sätts av, andra brukas hyggesfritt
- Brynmiljöer bevaras och återskapas
- Lavrika marker
 - Konnektivitet mellan lavrika skogar
 - Skonsam markberedning

- Viktigt komplement till naturnära skogsbruk!
- Målsättning att nå EU-mål om 30 % avsättningar
- Höga naturvärden på bestånds- och landskapsnivå prioriteras
- Skogsbiologiska värdekärnor ska helt undantas från skogsbruk
- Naturvårdande skötsel vid behov

Foto: Magnus Nordström

Mot en hållbar utveckling i skogen

Foto: Rickard Nilsson

- Mer variationsrikt skogsbruk gynnar
 - Biologisk mångfald
 - Ekosystemtjänster
 - Klimatanpassning
 - Resiliens
 - Långsiktig skogsproduktion
- Naturnära skogsbruk/skonsamt skogsbruk tar stor hänsyn till
 - arters behov
 - mark och vatten
 - kulturlämningar
 - Samisk kultur/renskötseln

*Förslagen hanteras nu av
regeringskansliet*